

for Smaakaarsfolk af den ene som af den anden Klasse.

Der har fremdeles i Folketinget under Behandlingen været fremdraget et Forhold vedrørende denne Lov, som jeg ligeledes skal nævne. Da Loven af 1887 blev gennemført, blev der af den daværende Finansminister taget et bestemt Forbehold med Hensyn til dens Udførelse, et Forbehold, der ikke har fundet sit Udtryk i Loven. Den daværende Finansminister erklærede nemlig, at han, for saa vidt som det blev ham, der kom til at være den afgørende med Hensyn til Laanenes Meddelelse, ubetinget vilde tage særligt og meget væsentligt Hensyn til, om og i hvilket Maal Kommunenvilde bringe Ofre i det paagældende Tilfælde. Denne Praksis er ogsaa siden bleven fulgt i Finansministeriet lige til den sidste Tid. Og det har davist sig, at naar man stiller denne Førdring til Kommunerne, at de skulle bringe Ofre, og man ikke vil nøjes med det blot anbefalede Ord, saa resulterer dette som Regel i, at Kommunen tilbyder Garanti for det paagældende Laan. Dette er blevet opfattet, som om Finansministeriet stillede den Førdring, at Kommunerne skulde garantere for Laanet, hvilket ingenlunde er rigtigt. En saadan Førdring har man ikke stillet, man har kun villet dette — og jeg erkender fuldt ud det rigtige deri — at man, som sagt, ikke vil nøjes med det blotte anbefalende Ord, men man vil have, at vedkommende Kommune skal belægge sine Ord med Handling. Dette mener jeg ogsaa, man skal holde sig til i Fremtiden som Regel. Jeg har ikke nogen Respekt for disse blotte og bare Anbefalinger, der ikke bestaa i andet, end at man skriver: „anbefales“ og saa sin Underskrift neden under; der maa noget mere til. Og da jeg endvidere har den Opfattelse, at det vel kan være tvivlsomt, om det egentlig er et Statsformaal, her foreligger, et Formaal, det er Statens Sag at støtte, om det ikke nok saa meget er et kommunalt Formaal, noget, som vedkommende Kommunalbestyrelse skal støtte, mener jeg ogsaa, man i Fremtiden som Regel skal forlange, at vedkommende Kommune paa en eller anden Maade viser, at den har Interesse for det paagældende Foretagende og søger at

støtte det. Imidlertid ser jeg meget vel, at man ad denne Vej kan komme til at unddrage Foretagender Støtte, som i og for sig ganske sikkert kunde fortjene det. Der kan foreligge Tilfælde, hvor den paagældende Kommunalbestyrelse ikke har nogen Opfordring til at anbefale Statens Støtte til Opførelse af Arbejderboliger. Naar Arbejderboliger — for at tage et Eksempel — opføres i en Landkommune og opføres i en Del af en Landkommune, der kun er Landkommunen til Besvær, er det for meget forlangt, at Kommunalbestyrelsen, hvis Flertal utvivlsomt vil komme til at repræsentere Landboerne i Kommunen, skulde anbefale et saadant Foretagende ved at yde det reel Støtte; det kan endogsaa være betænkeligt for Kommunalbestyrelsen blot at give en Anbefaling i Ord. Men da her er Spørgsmaal om en Statsopgave, om at give en Statshjælp, der altsaa maa komme saavel den ene som den anden Klasse til gode, mener jeg, at man i saadanne Tilfælde muligvis kan komme til at gøre en Undtagelse, en Undtagelse, der endogsaa kan gaa saa vidt, at man kan yde Støtte, selv om Kommunalbestyrelsen nægter at anbefale, naar den da ikke — det er den anden Side af Sagen — bestemt modsætter sig, at man støtter det paagældende Foretagende. Atter her vender jeg tilbage til, hvad jeg sagde før, at det er meget vanskeligt at have bestemte Regler for Gennemførelsen af en Lov af den Beskaffenhed som den, der her foreligger. Det er ganske sikkert en Mangel ved Loven, det maa overlades til Finansministerens Skøn i ethvert enkelt Tilfælde efter de paagældende Forhold at tage Bestemmelse om, hvorvidt det Foretagende, der er Spørgsmaal om, er af en saadan Beskaffenhed, at det kan forsvares at yde Statens Støtte dertil.

Jeg har i det andet Ting sluttet mig til Forslaget, saaledes som det er vedtaget af Tinget, og jeg skal i Henhold dertil anbefale det til Fremme af dette høje Ting.

Knudsen: Den højtærede Minister udtalte, at han oprindeligt havde næret nogle Betæneligheder med Hensyn til det